

Pozitif Psikolojik Sermaye Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Pozitif Psikolojik Sermaye Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29210>

Özet

Pozitif Psikolojik Sermaye Ölçeği, Tösten ve Özgan (2014) tarafından bireylerin psikolojik sermaye düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, öz yeterlilik, iyimserlik, güven, dünya dönüklük, psikolojik dayanıklılık ve umut olmak üzere altı farklı alt boyutta 26 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanır.

Yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışmaları sonucunda, ölçeğin faktör analizi için uygun olduğu ve güçlü psikometrik özelliklere sahip olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı .927 olarak rapor edilmiştir. Bu çalışmada, bireylerin psikolojik sermayelerini değerlendirmek için sağlam bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Pozitif Psikolojik Sermaye, Öz Yeterlilik, İyimserlik, Güven, Dünya Dönüklük, Psikolojik Dayanıklılık, Umut, Ölçek Geliştirme, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi

Yazarlar

Rasim Tösten, Hakan Özgan

Amaç

Pozitif Psikolojik Sermaye Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin pozitif psikolojik sermaye düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle akademik veya örgütsel bağlamlarda bireylerin güçlü yönlerini ve potansiyellerini belirlemeye yardımcı olmayı hedeflemektedir.

Ölçek, bireylerin zorluklar karşısında sergiledikleri olumlu psikolojik kapasiteleri değerlendirerek, onların kişisel ve mesleki gelişimlerine katkıda bulunabilecek alanları tespit etmeyi amaçlar. Bu sayede, eğitim ve gelişim programlarının tasarlanmasında veya bireysel danışmanlık süreçlerinde değerli bilgiler sağlanabilir.

Yapı

Pozitif Psikolojik Sermaye kavramı, bireyin performansını artırıcı ve stresle başa çıkma kapasitesini güçlendirici olumlu psikolojik kaynaklar bütünü olarak tanımlanmaktadır. Bu ölçek, bu kavramın yapıya altı farklı ancak ilişkili boyutta ele alınmaktadır. Bu boyutlar, bireyin genel iyi oluş ve başarı potansiyelini oluşturan temel bileşenleri temsil eder.

Öz Yeterlilik (4 madde): Bireyin belirli bir görevi başarıyla tamamlama veya bir zorluğun üstesinden gelme yeteneğine olan inancı. Örnek madde: "Beni zorlayan işlerde kimden yardım

alacağımı bilirim."

Yımsерlik (5 madde): Bireyin olumlu olayların gelecekte de devam edeceğine, olumsuz olayların ise geçici ve belirli koşullara bağlı olduğunu inanması. Örnek madde: "Hayat dolu bir insanım."

Güven (4 madde): Bireyin kendine, başkalarına ve kurumlara karşı duyduğu inanç ve güvenilirlik hissi. Örnek madde: "Yaptığımı her iş için hesap verebilirim."

Değişim Dönüklük (5 madde): Bireyin sosyal etkileşime açıklığı, enerji seviyesi ve yeni fikirlere yatkınlığı. Örnek madde: "Okulum için yeni fikirler geliştirim."

Psikolojik Dayanıklılık (5 madde): Bireyin olumsuzluklar, travmalar, trajediler, tehditler veya önemli stres kaynakları karşısında uyum sağlama ve toparlanma yeteneği. Örnek madde: "Kurumumdaki bir sorun için yapıcı katkıları sağladım."

Umut (3 madde): Bireyin hedeflerine ulaşmak için yollar belirleyebilme ve bu yolları takip etmek için motivasyona sahip olma kapasitesi. Örnek madde: "Özetmenlik hayatımda karşılaştığım problemlerle bir şekilde baş edebilirim."

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları kapsamında, madde ayrıtılcılığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçları, tüm maddelerin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermiştir ($p < .01$). Bu durum, her bir maddenin ölçeğin genel yapısına katkı sağladığını ve ölçülen yapıyı diğer maddelerden ayırma gücüne sahip olduğunu belirtir.

Yapısal geçerliliği değerlendirmek için yapılan doğrulayıcı faktör analizi öncesinde, veri setinin faktör analizi için uygunluğu test edilmiştir. KMO değeri .913 olarak bulunmuş, bu da veri setinin mükemmel düzeyde örneklem yeterliliğine sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Bartlett testi'nin anlamlı ($p < .01$) çıkması, değişkenler arasında yeterli korelasyon olduğunu ve faktör analizinin yapılabileceğini doğrulamıştır. Uyum iyiliği indeksleri incelendiğinde, Ki-kare değerinin ($\chi^2 = 728.83$, $N = 308$, $sd = 285$, $p = 0.00$) anlamlı olduğu görülmüştür. Ayrıca, RMSEA; 0.071, SRMR; 0.13, GFI; 0.85, AGFI; 0.81, CFI; 0.96, IFI; 0.96, NFI; 0.093 ve $\chi^2/df = 2.56$ değerleri, modelin verilere iyi uyum sağladığını göstermektedir.

Güvenirlik

Pozitif Psikolojik Sermaye Ölçeği'nin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak Cronbach Alfa katsayıları ile değerlendirilmiştir. Alt boyutlar için hesaplanan alfa iç tutarlılık katsayıları, ölçeğin tutarlı bir ölçüm aracı olduğunu ortaya koymaktadır.

Birinci boyut (Öz Yeterlilik) için alfa katsayısı: .796
İkinci boyut (Yalnızlık) için alfa katsayısı: .80
Üçüncü boyut (Güven) için alfa katsayısı: .825
Dördüncü boyut (Dünya Dönüklük) için alfa katsayısı: .794
Beşinci boyut (Psikolojik Dayanıklılık) için alfa katsayısı: .757
Altıncı boyut (Umut) için alfa katsayısı: .727

Ölçeğin tamamı için hesaplanan genel alfa iç tutarlılık katsayısı ise oldukça yüksek bir değer olan .927'dir. Bu sonuçlar, ölçeğin alt boyutları ve genel ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu ve tutarlı ölçümler sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek amacıyla yapılan faktör analizi, ölçeğin alt boyuttan oluştutulmuş olduğunu doğrulamıştır. KMO örneklem yeterliliği katsayısı .913 gibi yüksek bir değerde olması ve Bartlett küresellik testi'nin istatistiksel olarak anlamlı çıkması ($p < .01$), veri setinin faktör analizi için oldukça uygun olduğunu göstermiştir.

Bu analizler, ölçeğin teorik olarak varsayılan alt boyutlu yapıyı ampirik verilerle desteklediğini ve maddelerin ilgili faktörlere yüklenimlerinin yeterli düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Bu alt faktör, Öz Yeterlilik, Yalnızlık, Güven, Dünya Dönüklük, Psikolojik Dayanıklılık ve Umut olarak adlandırılmıştır. Her bir faktör, pozitif psikolojik sermayenin farklı bir yönünü temsil etmektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği

Format: 6 alt boyut ve 26 maddeden oluşan bir öz bildirim ölçeğidir. Maddeler 5'li Likert tipi bir derecelendirme ile yanıtlanmaktadır (5=Hiç Katılmıyorum - 1=Tamamen katılmıyorum).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetkinler, özellikle mesleki bağlamda (örneğin, öğretmenler veya çalışanlar) psikolojik sermaye düzeylerini değerlendirmek isteyen bireyler.

Yaş Grubu: Yetkinler (18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Ölçek, Türkiye'deki yetkin popülasyonu üzerinde geliştirilmiş ve geçerlik-güvenirlilik çalışmaları yapılmıştır. Özellikle eğitim veya iş ortamlarındaki bireylerin psikolojik sermayelerini ölçmek için uygundur.

Test Metodolojisi: Katılımcıların kendilerini değerlendirdiği, Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılan bir anket metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Pozitif Psikolojik Sermaye, Öz Yeterlilik, Yımsırık, Güven, Döner Dönüklük, Psikolojik Dayanıklılık, Umut, Psikometrik Özellikler, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Çıkarıcı

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımları: Saflanmamdır.

Kurumsal E-posta Adresleri: Saflanmamdır.

Yazma Adresi: Saflanmamdır.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin kullanımı için genellikle yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle ücret talep edilmemekle birlikte, ticari veya geniş ölçekli uygulamalar için yazarlarla iletişime geçilmesi gerekebilir.

Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması 2014 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin sorumlu yazarı Rasim Tösten'dir ve iletişim için rasimtosten@hotmail.com adresi kullanılabilir.

Referanslar

Tösten, R. ve Özgan, H. (2014). Pozitif Psikolojik Sermaye Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *EKEV Akademi Dergisi*, 59(59), 429-442.

Ölçeğin tam metnine ve detaylı bilgiye aşağıdaki bağlantılardan erişilebilir:

[PDF Erişimi](#)

[Dergipark Linki](#)

Pozitif Psikolojik Sermaye Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

6 alt boyut, 26 madde

Öz Yeterlilik (4 m): Beni zorlayan işlerde kimden yardım alacağımı bilirim.

Yımsarlık (5 m): Hayat dolu bir insanım.

Güven (4 m): Yaptığım her iş için hesap verebilirim.

Değişim Dönüklük (5 m): Okulum için yeni fikirler geliştirim.

Psikolojik Dayanıklılık (5 m): Kurumumdaki bir sorun için yapıcı katkılar sağlarım.

Umut (3 m): Öğretmenlik hayatımda karşılaşılabilecek problemlerle bir şekilde baş edebilirim.

ARABPSYCHOLOGY.COM